

Nov. transiit ²¹⁶ ad Christum venerabilis Seguinus A metropolitanus episcopus. Post transitum vero ejus ²¹⁶ stetit ecclesia Senonica sine benedictione sacerdotali uno ²¹⁷ anno. Adclamabat autem omnis populus sibi ordinari donnum Leothericum, nobilissimis ²¹⁸ ortum natalibus, tunc archidiaconum, omni bonitate conspicuum; sed resistebant quam plurimi clerici, cupientes episcopalem conscendere gradum. Precipue vero Frotmundus comes, filius Rainoldi ²¹⁹ vetuli, natus ex mala radice, hoc non permittebat fieri, eo quod haberet filium clericum nomine Brunonem, volens de eo facere episcopum. Dei autem nutu congregati suffraganei episcopi Senonicae ecclesiae, cum voluntate et auctoritate apostolica, sublato omni timore humano, sollempniter ordinauerunt donnum Leothericum in sede pontificali, ut preesset ecclesiae Senonensi (67*).

Anno Domini 1001 obiit Henricus dux Burgundiae sine filiis. Rebelleruntque Burgundiones contra regem Robertum, nolentes eum recipere. Ingressus itaque Landricus comes Autissiodorum, tenuit civitatem.

Anno Domini 1003 Robertus rex assumptis Nortmannis cum duce suo Richardo et exercitu copioso valde, vastavit Burgundiam, obsidens Autissiodorum multis ²²⁰ diebus. Burgundiones autem nullo modo ei se subdere volentes, unanimiter ei resistebant. Obsedit ²²¹ Avallonem castrum tribus fere mensibus, et famis necessitate illud ²²² cepit; tuncque reversus est in Frantiam (68).

[Mortuo ²²³ itaque Frotmundo comite Senonum, successit ei Rainardus, filius ejus, infidelium nequissimus. Hic persecutionem intulit ecclesiae Christi et fidelibus ejus, quanta non est audita a tempore paganorum usque in hodiernum diem. Archiepiscopus autem Leothericus ²²⁴ nimis ²²⁵ angustatus pro hac re quo se verteret omnino nesciebat. Totum vero se Domino committens, in orationibus et vigiliis exorabat ²²⁶ Christum, ut ei superna pietas auxilium ministraret.]

Igitur anno a passione Domini 1015, indictione 13, 10 Kal. Maii capta est civitas Senonum ab archiepiscopo Leotherico per consilium Rainardi ²²⁷ Parisiensis presulis ²²⁸, et regi tradita Roberto ²²⁹. Rainardus comes ejusdem urbis ²³⁰ fugiens nudus evasit. [Nec ²³¹ immerito. Talem enim persecutionem christianis intulerat, qualis non fuerat audita a tempore paganorum. Quam ob rem predictus archiepiscopus sapienti usus consilio, vi ab urbe compulsi exire.] Frotmundus vero, frater ejus, et ceteri milites de civitate ingressi in turrim quae est in civitate, obtinuerunt eam ²³². Rex autem oppugnans eam diebus multis, cepit eam, et fratrem Rainardi comitis Frotmundum duxit in carcerem Aurelianis civitate; ubi et defunctus est.

[Anno ²³³ Domini 1031 obiit Robertus rex, cui successit filius ejus Henricus. Hujus 3 anno, hoc est anno Domini 1034, urbs Parisii flagravat incendio.]

FRAGMENTA HISTORIAE FOSSATENSIS.

Regnante ²³⁴ itaque, ut prefatum est piissimo Ludovico augusto, beatæ recordationis Borigo venerabilis comes cum orationis gratia Glannafolium, quod ab eodem susceperat, sacrosque cineres sancti Mauri visitaret, veteris ruinæ loca et antiqua religione desolata perlustrans, dolore tactus intrinsecus, quod absque habitatore et debitæ religionis officio locus, qui per beatum Maurum tot virtutum miraculis olim effloruerat, in antiquam pene redactus solitudinem inreverenter et sine honore vacaret, de restauratione cœpit cogitare; sed iterum quorundam occasione prepeditus, interrupto opere, Brennovem possessionis suæ cespitem repedavit.

C Verum quoniam omnipotenti Deo loci cura fuerat, cuidam reverentissimæ vitæ abbati Jacob nomine Cormaricensis cœnobii per revelationem innotuit, qualiter de reparatione operis quæ audierat comiti declararet. Ille autem semel et secundo minus decenter audita suscipiens, tertio a beato Mauro, per quem hæc fuerant cœlitus ostensa, ut in libro translationis ejus plenius continetur (69), horribiliter flagellis eruditus divinæ didicit parere jussioni. Igitur venerabilis comes plagis exterritus, abbatem qui hæc nuntiaverat multis donatum muneribus gaudentem remisit ad propria; ipse vero tali animatus oraculo, postpositis omnibus quæ agebat, ceptum opus

VARIÆ LECTIONES

²¹⁶ transit Ch. ²¹⁶ illius Ch. ²¹⁷ a. u. Ch., Cont. Aim. ²¹⁸ nobilissimum 1°. ²¹⁹ Rainardi Ch. ²²⁰ d. m. Ch. ²²¹ O. vero Ch. O. etiam Cont. Aim. ²²² eum Ch. ²²³ ita Ch., Cont. Aimoini, Hugo, Clarius; desunt 1°. ²²⁴ Iotherius Hugonis cod. Bern. ²²⁵ nimium Ch. ²²⁶ orabat Ch. ut sibi s. p. dignaretur auxiliari C. Aim. ²²⁷ Rainoldi Ch. ²²⁸ p. 1° presbiteri cod. Par. 4969 A. vacat. cod. Par. 5009 ubi recantiori manu: episcopi, et ita Cont. Aim. Clarius; episcopi Parisiacensis Ch. comitis Parisiorum Hugo. ²²⁹ Roberto trad. Ch. ²³⁰ R. autem comes f. Ch., C. Aim. ²³¹ Nec — exire desunt Ch., Hug., Cont. Aim. ²³² deest Ch. ²³³ Hæc desunt Ch., C. Aim. ²³⁴ Hæc in Hugonis chron. post verba capitula per necessaria supra col. 852, l. 26 leguntur 3.

NOTÆ.

(67*) Cf. Clarium l. 1.

(68*) Hæc cum Willclmo Gem. V 15 conveniunt.

D (69) V. Odo, Transl. S. Mauri, c. 2, ap. Mabilon Acta IV, 2, p. 170 sqq., unde hæc sumpta sunt.

adgreditur. Cumque Ligerim navigio subvehente A
transmearet, spera ignea latioris instar clipei visa
est supra caput illius, adeo ut vigorem ignis petti-
mesceret adfuisse; pariterque coeleste percepti ora-
culum inquiring repetito sermone : *Hic ædifica, hic
ædifica, hic ædifica*. Consummatis omnibus et per-
fectis quæcumque monasticæ religioni congruebant,
prout vetëris vestigia ruinæ conspexerat, duos de
monasterio sancti Martini religiosæ vitæ viros Lan-
bertum atque Ebbonem affinitate sibi propinquos
evocavit, quorum prudentia et consilio pertractaret,
cui locum videlicet abbati aut ecclesiæ commenda-
ret. Erat autem Fossatensis cœnobium monasterii
pre ceteris totius imperii piissimi Ludovici augusti
ordine religionis antecellens, quippe quod nec a
primo institutore suo deviaerat, nec diversis stu- B
duerat vanitatibus, sicut nostri temporis quædam
novimus monasteria. Cumque suo et altiori suorum
consilio loca plurima convenirent ecclesiarumque
circumjacentium habitus et religionem equo judi-
ciorum libramine discussissent, relictis omnibus,
Fossatensi monasterio locum placuit mancipare.
Misit igitur venerabilis comes, qui præfati mona-
sterii abbatem Ingelbertum sanctissimæ vitæ virum
evocaret, et sicut præfati sumus, locum sancti
Mauri qui dicitur Glannasolium, adsciente piissimo
Ludovico augusto (70), a quo et susceperat, locum
inquam et possessiones cum omnibus pertinentiis
suis, regendum emendandum et possidendum Ingel-
berto abbati et Fossatensi monasterio in perpetuum C
mancipavit. Eodem etiam tempore dono ejusdem
piissimi Ludovici augusti, interventu bonæ memoriæ
Begonis comitis, Benedicto abbate, amplificavit Deus
satis honorifice multis donariis et possessionibus
Fossatense monasterium. Nam cum visendi gratia
laudabile religionis studium, quo tam magni princi-
pes principumque amici potentes cingula militiæ
dissolverunt, comes prefatus advenisset, remotam
quidem laudavit solitudinem; sed tantorum virorum
victum et vestitum tenuem spiritualemque pro
Domino paupertatem mirabatur. Dedit (71) itaque
rex piissimus, interventu bonæ memoriæ Begonis
comitis, in augmentum victus et vestitus pauperum
Christi Fossatensium, in pago Parisiaco villam quæ
vocatur Ferreolas cum omnibus appenditiis suis, D
pratis, silvis terrarumque circumjacentiis, vicariam
quoque advocacionem et ecclesiam. Itemque aliam
possessionem quæ Oratorium sive Aratorium dicitur
cum omnibus quæ suo dominio subjecta videban-
tur. Item et in eodem pago Torciacum cum vineis,
pratis, silvis et omnibus adjacentiis, et ecclesiam;
Rentiliacum quoque cum circumjacentiis suis. In
pago Meldensi ecclesiam atque villam quæ Curtis

VARIÆ LECTIONES.

*** *Hæc in Hist. Senon. post verba comitis Remorum supra col. 862, l. 46, leguntur.* **** *cumfl. c.*

NOTÆ.

(70) V. dipl. Ludovici, Bouquet VI, p. 591.

(71) Charta deperdita esse videtur.

(72) V. dipl. Ludovici, Bouquet VI, p. 492.

Protasiâ sive Pravasia dicitur cum appenditiis suis.
Preceptum etiam paupertate loci conpunctus imperia-
lesque apices fieri decrevit (72), ut ubicumque infra
ditionem totius imperii nemo ab eis teloneum neque
quod vulgo dicitur ripaticum neque rotaticum aut
pontaticum vel portaticum aut travaticum atque
cispitaticum necnon et salutaticum aut ullum cen-
sum vel ullum occursum aut ullam redibitionem ab
ipsis accipere aut exactare presumat; sed licet
tam eos quam homines vel omnia illorum cum paco
discurrere et negotia libenter peragere.

Contigit *** (75) et per idem tempus prefati regis
Roberti dominio Podienses rebellare. Quod cum au-
disset, collectis exercitibus suis festino cursu super-
veniens, urbem vallavit, multiplicique circumcin-
gens obsidione, congregatis undique qui regiæ fa-
vebant majestati, ex remotis et prope positis in
auxilium regis confluentibus *** numerosa multitu-
dine, [circumsedit. Sed quoniam situ difficilis et
labore civium ad hoc ipsum preparata civitas ha-
bebatur, cassatis assultibus tantæ rei ordo penitus
adnullatur. Populus et qui ex vicino, sicut præfa-
tum est, regio favore convenerant, diuturnæ sessio-
nis tedio victus, ad propria pedetentim relabatur.
Rarescit exercitus, et dolore regis civitas obsessa
non profectura gratulatur. Nam quod minus hæc
via successerat, malis supervenientibus, rex cogitur
alia retractare. Descriptis igitur quæ circa eum ge-
rebantur signis et sigillis, sub obsecratione sacra-
mentorumque fidei attestacione familiarem et dile-
ctissimum comitem Burchardum hortatur et admo-
net, ignominiosæ tempestatis periculo subvenire :
« Age nunc eia, dilectissime, ne nostris temporibus
gloriæ regum per nos aliquid detrahatur, aut in
nostri obtrectacionem imperii hujus rei macula sub-
bito prorumpat alienus. Nunc, nunc, amantissime,
familiaritatis et devotionis magnæ affectus, quam
rebus prosperis exhibebas, rei præbet eventus; nec
me, quo semper in ceteris prospere usus sum et ex-
pertus, de summæ necessitatis periculo pœnitent
adtemptare. » His auditis venerabilis comes, ut erat
incultis vestibus, barba incultior, nullo tardatus
horrore periculi nec labore longioris viæ, quo Hiero-
solimis Domino multum desudaverat, resumpto
vigore peregrinum obliviscitur. Sollicitus vero quid
ageret, per castella, per vicos, ubi spes et facultas et
auxilium credidit oportnum, missis legationibus
sibi et domino presidia postulabat. Adsumt in in-
stanti ex castellis et municipiis, civitatibus et vicis,
incredibile dictu, universi devota mente quicquid
agere vellet auxilium comiti promittentes. Miratur
et ipse tantam subito confluisse multitudinem,
laudans et benedicens Deum, qui presto est invocan-

(75) Hæc in V. Burchardi a. Odone, Bouquet X,
p. 349 sqq., non leguntur.

tibus se in auxilio oportuno. Profectus est itaque cum infinita multitudine venerandus comes Burchardus, promptior in milibus, religione primus, cunctorum facundissimus. Numerati sunt autem Aurelianus in ponte, et inventi sunt armatorum 30 milia. Redit obsessis humilitas, fugit animositas, prospera in contrarium cedunt, fortunamque brevem repentina mutat calamitas. Pergit in obviam rex cum obtimatibus, miscent amplexus, fit mora in oculis, et de salute sciscitatus, ad castra deducit cum gaudio. Ruit populus; venit ad spectaculum; obstrepit vulgus; juvenus exultat; redit animis ferocitas: bella minantur, clipeos aptant, enses dstringunt, arma novantur, jacula vibrant, equos commutant, faleras ornant. Curritur in mortem, fit pugna de periculo; pudet extremum videri; exertant humeros; provocant hostem; bellum geritur sine hoste; fremunt bella, tument odia, pax perit. Jamque desiderio pugnae armati incedunt; sompnus fugit ab oculis; obsessos premunt excubiis, noctem exturbant clamoribus quæ longior ceteris videbatur. Spectant de muris miseri sua fata, fugam meditantur et horrent; innixi jaculis mortem expectant; vivunt de munere noctis. Silet inops expersque sui quondam valida senectus; consilio friget animosa juvenus. Occurrunt mulieres veste rejecta, crinibus abruptis natos ostentant, pectora plangunt. Interea dies optata recurrit. Tunc vero exoritur clamor, nulloque vocante turba ruit; cornua flectunt, arma retentant. Rex autem indicto silentio prefatum comitem Burchardum secretius alloquens, preesse jubet exercitiibus, et suo de cetero parere consilio. Venerandus itaque senex, prout antiquorum regum melius id noverat consuetudinis, dispositis per girum legionibus, subsequentem locum decernit satrapis et centurionibus; monet appropriari exercitum, monstrat aditus et occulta viarum, et deinceps, quo majus imminabat periculum, ipse prior omnibus suo procedit collegio. Ad primam igitur emissionis vocem vix preconis tuba insonuerat, et clamore subsequuto tela volant. Alii fossa precipites vallum complent et menibus herent; hi levant machinas, arietes aptant, scalas innectunt parietibus; hi faces jaciunt, muros effodiunt portasque refringunt. Quid plura? Fuit in momento quasi non fuisset; volat ignis ad alta; hostis ubique; ruit urbs inclita; trudentur miseri cives cathenis; templa predantur; spolia diripiunt. Et forsitan in immensum ensis hosticus evagaret, sed noctis beneficio revocatur. Die igitur altera pacatis omnibus et subjugatis circumquaque regionibus, venerandus comes Burchardus a rege petita licentia cum suis digreditur. Cumque sui fines comitatus attingisset, jubet subsistere, habitoque sermone sequentibus et circumstantibus se dixit; « Huc usque, domini et amici mei, qui-

A bus Deus dedit preesse potestate non crudelitate, mortali homini regi morituro licuit deservire. Nunc autem vergentibus annis immortalis regi, cujus est vita et mors, cujus est regnum et imperium, qui permanet in secula seculorum, cui servire regnare est, qui dat post mortem vivere, huic libet desudare. » Dixit, et arrepto gladio quo erat accinctus, coram omnibus barbam precipit, et eam simul et gladium Fossatensi transmisit æcclesiæ; ipse vero dispositurus cetera Corboilum subiit, quod ei proximum videbatur. Mirantur et stupent universi, scientes quia hæc mutatio dexteræ Excelsi. Quidam etiam corde compuncti, postea eidem cœnobio permaxima dona contulerunt. Rebus igitur dispositis, prolatis secum ac deportatis vasis plurimis aureis et argenteis³²⁷.

Hic³²⁸ de regibus breviter retexamus. Reges Francorum electione pariter et successione soliti sunt procreari a primo Faramundo usque in Hildricum regem, qui jussu et consilio Stephani Romani pontificis in monasterium trusus est ac detonsus. Cui Faramundo successit Clodio, Clodioni, Merovechus, a quo Merovingi appellabantur; Merovecho Childericus [cf. *Armon.*]. Hic de regno ejectus est, sed revocatus sapienti consilio Viomadi. Ad quem cum venisset Basina, uxor Bisini regis Thoringorum, interrogata quid quereretur, respondit: « Novi utilitatem et pulcritudinem tuam; ideo huc veni. » De qua genuit magnum Clodoveum. Hic pre ceteris regnum Francorum ampliavit, et ad quemcumque perrexisset, victor remeavit. Hic accepit in uxorem Chrothildem christianissimam, filiam Chilperici regis, neptem vero Gundobadi; cujus monitu et predicatione postea baptizatus est a sancto Remigio. Qui cum ad bellum prepararet contra Alaricum regem Gothorum, monitu Crothildis reginæ æcclesiam principi apostolorum construxit; in qua et conditus jacet, et bonæ memoriæ Crothildis ad latus ejus, et nunc ibidem quiescit beatissima virgo Genovefa. Hic ex eadem Crothilde genuit Clodomirem, Childebertum et Clotharium. Clodomiris genuit sanctum Clodoaldum. Childebertus vero et Clotharius in pœnitentiam sui reatus æcclesias construxerunt, Childebertus æcclesiam sancti Vincentii, cujus stola revertens ab Hispania locum insignivit; in qua et ipse conditus jacet, et nunc requiescit beatissimus Germanus Parisiensis antistes. Clotharius vero æcclesiam sancti Medardi Suessionis, in qua et ipse conditus jacet. Genuit etiam Clodoveus de concubina primogenitum suum Theodericum; Theodericus vero Theodebertum. Cujus tempore missus a beato Benedicto magistro suo princeps et propagator monasticæ religionis beatus Maurus Gallias devenit.

VARIE LECTONES.

³²⁷ ita desinit codex sine destitutus. ³²⁸ Hæc in Hugonis Chronico post verba metricè composuit supra col. 854, l. 24, legatur.

Defunctus autem fratribus, Clotharius solus accepit imperium. Ipse vero genuit Carebertum, Guntranum, Sigibertum atque Chilpericum. Qui Chilpericus, defunctis fratribus, solus accepit imperium. Huic successit Clotharius. Hic genuit magnum Dagobertum, ecclesiarum largitorem, qui æcclesiam beati Dyonisii Ariopagytæ construxit; in qua et ipse conditus jacet. Cui successit Clodoveus. Cujus tempore sanctus Babolenus per manum Audoberti Parisiensis episcopi et Blidegisili archidiaconi construendum suscepit Fossatense cœnobium. Hic accepit uxorem Bathildem; de qua genuit Clotharium; qui regnavit post patrem 4 annis, et mortuus est. Quo decedente, Theodericus, frater ejus, regnavit. Ebroinus autem major erat regni domus. Ipse est qui beatum Leodegarium Eduensem episcopum post terebrationem oeculorum gladio percussit. Franci vero consurgentes in eum, de regno Theodericum expulerunt, Ebroinum Luxovio monasterio monachum effecerunt; mittentes in Auster, Childericum, qui tercius erat, regem constituunt; sed pro sua levitate ab eisdem perimitur, et Theodericus in regnum restituitur. Theoderico defuncto successit Clodoveus, filius ejus, regnavitque annis duobus. Huic autem successit Childebertus, frater ejus; Childeberto Dagobertus junior, sub quo constituitur major regni domus Karolus Tudites, Pipino patre suo jam defuncto. Dagoberto autem defuncto, Franci quendam clericum Danielem regem constituunt; quem et Chilpericum nuncupant. Karolus vero Tudites in eos consurgens, Rainfredum comitem palatii a palatio expulit, et Eudo, sublati regalibus thesauris, cum Chilperico rege ultra Ligerim recessit. Anno autem insequuto Eudo amicitiae causa Karolo Tuditi regem Chilpericum reddidit, et mortuus est Noviomio. Deinde Franci Theodericum Cala monasterio enutritum, filium Dagoberti junioris, regem super se statuunt. Et hoc defuncto, regnavit Childericus, quem et Hildricum appellant. Ipse est de quo supra diximus (74), qui in monasterium trusus est ac detonsus.

Pipinus vero comes palatii major domus, Karoli Tuditis filius, communi assensu Francorum et consilio, Stephano papa consecrante et benedicente, apud Sanctum Dyonisium in regem sublimatus est. Regnavit autem annis 15, et mortuus est, sepultusque est in eodem monasterio prostrata facie, superstitibus liberis suis Karolo et Karlomanno. Sed Karlomannus post biennium mortuus est, sicque regni monarchiam Karolus, qui postea Magnus appellatus est, solus obtinuit. Illic regno adjecit imperium. Cumque 35 annis regnaret, factus est imperator, Leone papa consecrante, et imperavit annis 14; computatique anni regni et imperii 47 faciunt. Dececidit autem anno vitæ suæ 72, sepultusque est

Aquisgrani. Heres autem tantæ sublimitatis Ludovicus Pius, filiorum novissimus, ceteris decedentibus, successit. Hic genuit ex Hermengarde Lotharium, Pipinum atque Ludovicum. Karolus vero regem Francorum, qui et Calvus appellatus est, genuit de Judith. Hic post multas imperii divisiones, post innumeras bellorum angustias, Pipino et Lothario decedentibus, rex et imperator constituitur. Ludovicus autem Germaniam obtinebat.

Cumque universo pene orbi Karolus imperaret, placuit pre ceteris nationibus Gallias honorare, reliquiasque quas pater suus Karolus Magnus Constantinopolitani advectas Aquisgrani posuerat, clavum scilicet et coronam apud Sanctum Dyonisium; Compendium vero, quod instar Constantinopoleos suis diebus decreverat fabricari, ut de nomine suo Karnopolim sicut Constantinus Constantinopolim appellaret, sindonem delegavit. Porro Fossatensi posuit monasterio corrigias, quibus preside Pilato ligatus est filius Dei, salus mundi, hostia vitæ, precium mortis, qui solutis in carne sua inimicitias, ligatis solutionem, captivis remissionem, corde contritis et se querentibus sanare venerat contritionem. Habet igitur, ut prefatum est, preciosissimas et venerabiles Fossatense monasterium corrigias venerabiliter apud se reconditas. Cujus etiam temporibus dono benignissimæ largitatis sanctissimum corpus beati Mauri discipuli sancti Benedicti suscepit et possidet. Ad quem cum serenissimus imperator visitandi et orandi gratia devenisset, profecto cujus ope et auxilio tot infirmantium generibus indultas audierat sanitates, suffragiis pro quibus venerat impetratis, remisit ei duo pallia preciosa, quæ usque hodie memoriale sempiternum Fossatense habet cœnobium. Contulit etiam per plurimas possessiones, quæ melius sacris apicibus ipsius denotantur. Genuit autem prefatus imperator de Richilde Ludovicum. [Ann. Cont. v, 56.] Ipso autem obeunte, remisit filio suo Ludovico per manum Richildis preceptum imperii et spatam quæ vocatur sancti Petri, sed et regium vestimentum et coronam et sceptrum; sicque ab omnibus rex constituitur.

Qui (75) genuit duos filios Ludovicum et Karlomannum. [Ib. c. 39, 40.] Obit autem paracheve sancti paschæ, filiumque suum Ludovicum coronari mandat. Karolus autem, filius Ludovici regis Germaniæ, in Longobardiam perrexit, et ibi regnum optinuit. Promotus est etiam et consecratus imperator a Johanne papa. Ludovicus autem frater suus regno et æcclesiæ inutiliter vivens mortuus est. Nota divisionem regni et imperii, nec de regibus Francorum quemquam amplius imperare.

Ludovico (76) autem, de quo supra diximus, Karlomanni fratre, Ludovici filio filii Karoli Calvi, Tu-

NOTÆ.

(74) In Hugonis historia.

(75) Hugonis modernorum regum Francorum actus c. 1.

(76) Eadem ex eodem codice supra p. 365, n. leguntur.

ronis infirmante, usque ad monasterium sancti Dyonisii deportatus, sepultus est ibidem. [c. 41, 42, 43, 44.] Quo mortuo, primores regni Karolomannum fratrem ipsius receperunt. Karolomanno autem defuncto, successit ei filius nomine Ludovicus, cognomento Qui-nichil-fecit. Quo extremum diem obeunte, filius ejus Karolus, qui Simplex appellatus est, eum agens in cunis, patre orbatus remansit. Elegerunt igitur Franci, timore Normannorum compulsi, qui eis preeset et puerum fideliter custodiret. Unctus est itaque Odo, filius Roberti comitis Andegavensis, vir Saxonici generis, nutritor pueri fidelissimus et rei publicæ gubernator. Quo decedente, Karolus Simplex regnum recepit.

Sub eodem tempore Normannis exeuntibus occurrit dux Burgundiæ Ricardus et princeps Robertus, frater prefati Odonis, cesisque illorum exercitibus. Mortuo Ricardo, princeps Robertus palam contra Karolum rebellavit, eo quod ei pars regiminis fratris sui non redderetur. Unctus est itaque violentia sua in regnum Karoli; sed ab eodem ipso anno interfectus, vitam pariter amisit et regnum. Karolo itaque a cede revertenti occurrit Herbertus Virmandensis, cujus sororem Robertus habuerat; de qua natus est Hugo Magnus. Multumque exoratus in Parrona castro hospitare coegit; sed recedentibus aliis, iniquorum iniquissimus regem vinculis mancipavit. Et quia status regni dubius agebatur, positus tamen in custodia, Hugonis Magni consilio procerumque Francorum, Rodulfum, filium Ricardi ducis prefati Burgundiæ, quem de sacro fonte suscepit, regem mandat ordinari. Ipse autem longa maceratione carceris custodia defunctus, reliquit parvulum filium Ludovicum ex Headgiva, filia regis Anglorum; sepultus est in basilica sancti Fursei. Defuncto autem Rodulfo, Ludovicus regnum recepit. Rebellaverunt tamen in eum quidam Francorum, super omnes autem Hugo Magnus. Deinde captus est dolo Bajocas civitate, mortuusque est in custodia, superstitionibus Karolo et Lothario. Karolus privatus seniit, Lotharius vero in regem unctus est. Hugo Magnus factus dux Francorum obiit, sepultusque est ad Sanctum Dyonisium. Cui successerunt filii, Hugo, qui factus est dux Francorum, Otto

A et Heinricus. Lothario defuncto, successit filius ejus Ludovicus, et Ludovico Karolus; contra quem rebellavit Hugo dux Franciæ. Cumque non posset resistere, tradente Ascelino episcopo Laudunum recepit, regemque cum uxore Aurelianis in custodia mancipavit; non tamen erat unctus in regem. His ita peractis, primores Franciæ Hugonem ducem sibi regem elegerunt. Item in eodem anno ipse Hugo Robertum filium suum regem consecravit.

Sicque per successionem Roberto successit Heinricus, Heinrico Philippus, Philippo Ludovicus: Ludovicus Grossus²³⁰ autem genuit Philippum, Ludovicum atque Robertum. Philippus autem vivente patre unctus est in regem; sed morte repentina preventus obiit, sepultusque est in basilica sancti Dyonisii. Quo decedente, unctus est frater ejus Ludovicus Pius²³¹, patre adhuc vivente. Iste Ludovicus genuit Philippum regem sapientissimum, qui Normanniæ adquisivit, quam reges Angliæ antea tenebant, et multas alias terras regno Franciæ copulavit; Ferrandum comitem Flandriæ, Renandum comitem Bollandiæ et alios quam plures apud pontem Bovinarum bello superavit. Iste diu regnavit et multa bona fecit; obiit autem anno ab incarnatione Domini 1223, sepultusque est apud Sanctum Dyonisium. Successit ei Ludovicus, filius ejus, vir magno animo et bellicosus, parvo tempore post patris obitum regnavit. Hic cruce signatus contra Albigenses, qui eo tempore in fide catholica errabant, defunctus est apud montem Panceri, sepultusque est apud Sanctum Dyonisium juxta patrem suum, anno Domini 1226²³². Hic ex Blanca uxore sua, filia regis Hispaniæ, 4 genuit filios, Ludovicum, Robertum, Alfonsum et Karolum. Ludovicus post patris obitum puer 13 annorum cum matre regnare cepit et regnavit 44 annis. Hic statura magnus humilimus fuit et religiosus, erga Dei cultores benivolus et devotus amator pauperum religiosorum; cujus tempore multa monasteria novorum ordinum per regnum Franciæ constructa sunt. Hic basilicam mire pulcritudinis juxta palatium suum Parisius edificavit, in qua coronam Domini spineam et crucem sanctam cum multis aliis reliquiis recondidit. Hec de regibus breviandi et ordinandi causa dicta sufficiant²³³.

VARIÆ LECTIONES.

²³⁰ *superscr. c.* ²³¹ *XXVIII. corr. XXVI. c.* ²³² *Verbis: Nunc unde digressi sumus revertamur eodem ad Hugonis textum redit.*

AIMOINUS FLORIANENSIS DE REGIBUS FRANCORUM.

Excerpta ex miraculis S. Benedicti:

(*Vide Patrologiæ tom. CXXXIX, col. 802, in Aimoino Florianensi.*)